

Året havde endvidere bragt en heldig afslutning på FN's operationer i West Irian — det første tilfælde hvor FN havde haft uøvede myndighed, selv om dette havde været rent midlertidigt.

Henimod slutningen af året havde FN måttet overtage ansvaret for Yemen-operationerne, og der var ligeledes sendt FN-hold til Sarawak og Nord-Borneo. I begge tilfælde var der tale om vanskelige missioner, men begge var ligeledes eksempler på verdensorganisationens værdi for løsningen af konflikter mellem staterne.

Generalsekretæren udtalte videre, at året sluttede optimistisk med undertegnelsen af den partielle atomprøvestopaftale — en aftale, der havde givet hele verden en følelse af håb. Han følte sig overbevist om, at det kommende år vil retfærdiggøre den udbredte følelse af optimisme.

Generalsekretæren nævnte derefter kort, at der også har været fremskridt for så vidt angår det ydre rum, selv om der ikke var opnået iøjnefaldende resultater. Der havde været nogen fremgang at spore i dekoloniseringsprocessen, men der var stadig problemer at løse.

Både det udvidede tekniske bistandsprogram og Specialfonden havde fortsat deres frugtbare virksomhed.

Det finansielle problem, der først og fremmest er en følge af omkostningerne ved de fredsbevarende operationer, var stadig forblevet uløst, og selv om de forslag, som generalsekretæren havde stillet med henblik på en indstilling af den militære virksomhed i Congo, blev accepteret, så burde det finansielle problem have første prioritet og dets løsning være medlemsregeringernes vigtigste opgave, såfremt organisationen fortsat skulle være effektiv med henblik på fredens bevarelse.

I afsnit II gik U Thant lidt nærmere ind på nedrustningsspørgsmålet. Han udtalte indledningsvis, at nedrustning stadig er det mest påtrængende problem i vor tid. Efter mange års frugtesløse anstrengelser havde der i den senere tid fundet to begivenheder sted, som generalsekretæren fandt af største betydning. For det første undertegnelsen i Genève den 20. juni 1963 af den overenskomst, hvorved der etableredes en direkte forbindelse mellem Moskva og Washington, og for det andet undertegnelsen af den del-

vise atomprøvestopaftale i Moskva den 5. august 1963.

For så vidt angår spørgsmålet om nedrustning, måtte der imidlertid som over alt være opfyldt visse betingelser, før væsentlige fremskridt kunne registreres. De netop afsluttede overenskomster konstituerede vigtige første skridt og hjalp med til at møde disse betingelser. Mange lande — og især de uforpligtede lande — havde både i plenarforsamlingen og i 18-magtsnedrustningsudvalget fremhævet, at det ikke var muligt at opnå virkelig fremgang på andre områder inden for nedrustning, så længe man ikke havde en overenskomst om forbud mod atomforsøg, og at indstillingen af forsøg derfor skulle have første prioritet. Undertegnelsen af denne nævnte overenskomst var en anerkendelse fra de store atommagters side af værdien af at gribe sagen an på denne måde. Overenskomsten var — skønt begrænset i sig selv — en vigtig begivenhed. Den ville direkte tjene det humanitære mål at standse faren for en stadigt stigende mængde radioaktivt nedfald fra kerneekspllosioner. Men den ville også hjælpe med til at standse udbredelsen af kernevåben og til at sætte visse begrænsninger for udviklingen af nye masseødelæggelsesvåben og således være en faktor i nedsættelsen af tempoet i våbenkapløbet. Overenskomsten ville ligeledes vise vejen til afsluttelse af en mere omfattende traktat indbefattende et forbud mod forsøg under jorden.

Ligeså vigtigt — om ikke vigtigere — var overenskomstens politiske implikationer. Generalsekretæren fandt, at overenskomsten, hvis den blev fulgt af en overenskomst om andre forholdsregler, der tilsigter en lettelse af den internationale spænding og opbygning af tillid mellem Staterne, kunne betyde begyndelsen til en ny æra med bedre forståelse mellem folkene og skabe et mere gunstigt internationalt klima, som kunne lette fremskridtene mod almindelig og fuldstændig nedrustning samt varig fred og sikkerhed, hvilket stadig var FN's vigtigste mål.

I afsnit III kom U Thant kort ind på spørgsmålet om samarbejde for så vidt angår udforskningen af det ydre rum. Samarbejdet i det forløbne år var fortsat på en opmuntrende måde, særligt på det videnskabelige og tekniske område. Den tekniske